

MAGYAR VIDÉK.

SZÉPIRODALMI, ISMERETTERJESZTŐ

ÉS

TÁRSADALMI KÖZLÖNY.

Megjelenik: Szerdán és szombaton.

Előfizetési feltételek:

Egy évre 6 frt.
Félévre 3 frt.
Negyedévre 1 frt. 50 kr.
Egy szám ára 6 kr.

A lap kiadói városa **Nobel Armin** könyvkereskedésében van, hová az előfizetéseket küldendők, minden egyéb közlemény a szerkesztő nevére (polgári iskolai épület) czímezendő.

Hirdetések

négyszet centiméternyi tér szerint számítatnak. — Egyszeri beiktatás ára minden négyszet centiméterért 1 krajczár. — Bélyeg külön 30 krajczár. — Előfizetőink kedvezményben részesülnek!

Nyit tér petitsoronként 10 krajczár számítatik.

A t. közönséghez!

Az új negyed- s illetőleg félvé közeledtével illőnek tartjuk köszönetünket kifejezni az eddigi pártolásiért s azon kérelemmel fordulni a t. közönséghez, miszerint lapunkat ezentúl is és fokozott mérvben szellemileg és anyagilag támogatni sziveskedjék.

Ismételve kijelentjük, hogy lapunkat ezentúl is azon szellemben fogjuk szerkeszteni, mely a középúton haladva figyelemmel kíséri városunk és vidékének társadalmi mozzanatait s minden párttól függetlenül nyilvánítja nézetét. Ha ily szellemben szerkesztett lapra szükség van, akkor a fent kért támogatásra bízomunk szánimunk.

Pápa, 1880. június. 26-án.

A szerkesztőség.

A phylloxera vastratrix.

III.

Riley a következő természetes ellenségeit határozta meg a földalatti phylloxerának.

1. Tyroglyphus phylloxerae, egy fehér atka (acarus), mely élete első korszakában 6. évt korában S lábakkal s kora szerint igen különböző alakkal bír. Egyáltalában ezen atka

család egyedei olyan különböző alakváltozásokon mennek át, hogy a még teljesen ki nem fejlődött állatot egészen más faj gyanánt tartaná, ki szorgalmasan nem kíséri őket átalakulási korszakukban.

A Tyroglyphus hasonlóan más atkához, a phylloxera által a szőlő gyökén ejtett szúrás következtében kifolyó nedvből él s később felfalja magát a phylloxerát is.

2. Hoplophora arezata, egy másik családja az atkáknak és az Aribatidekhez tartozik, melyek abban különböznek a többiekől, hogy erős páncéllal borítják, mi nem enged könnyedén, de mint füveg szótörök.

3. A phylloxera földalatti ellenségei közé tartozik még Riley szerint egy seymnus lárvá, a Syrphus légy lárvája, Pipira radicum; és Roesler szerint a Miriapodus Polyxens lagurus (az ezer lábúak családjából).

Egyébiránt maga Riley kevés jótéteményt remél a phylloxera természetes ellenségeitől.

A fentebbieken kívül még a következőket említi meg:

1. Thribis phylloxerae, egy emitterus, mely tojásait más állatoeskák lárvájára helyezi be. Szárnyatlan, igen fürgé mozgású és a phylloxera egyik legnagyobb ellensége.

2. Egy másik természetes ellenség Riley szerint a Chrysops plorabunda, egy nevroterus féreg, mely könnyen megismerhető aranyszínű szeméről és igen kellemetlen szagáról. Ennek

a legye tojásait egy hosszú selyem szál végére akasztja azon elővigyázatból, hogy az előszülöttek ne falhassák fel a tojásból még ki nem kelt testvéreiket.

A Czoeczezinellek hasonlóan a phylloxera ellenel, melyek közt egy bizonyos kis barnafaj, panukhoz hasonló szőrbincesekkel van fedve; egy kétszárnyú kisedd sznyok (narancsszíni sárga lárvák); a Leueobis némi poloskaféle bűdösféreg, főleg a leselkedő mezei poloska (Anthocoris insidius) és némely kisebbféle hártvány szárnyú élőnek.

Ujabb észleletek szerint a Chysops tabida lárvája is nagy ellensége a phylloxerának.

Az általam Veveyben s a Carlsruhei műegyetemben és mások által egyebütt véghez vitt kísérletek nyomán kitűnik, miszerint számtalan más mikroszkopikus állatok tenyésznek a szőlők gyökén, melyeknek nevük nincs, de nagyobb részt merőben ismeretlenek az enologok előtt és legfennebb az entomologok gyűjteményeiben léteznek.

Ezen indokból ösztönözöttem fordultam egy Messinába időző bernai entimologushoz G. Haller urhoz, hogy sziveskednék az általam vezetett intézettel mint együttműködő társ, magát közlekedésbe tenni, mely ajánlatot ő kegyeskedett is a legnagyobb készséggel elfogadni.

G. Haller urnak feladatul tűztem ki a Vevey s más szőlőtőkék élő mohobban talált állatok meghatározását s elrendelését a meny-

T á r s z a.

Szép vagy nagyon, azt híheted,
S én tölem e szót ne vedd sokon,
Oly szép mind föld terenthet
Bár anyagokkal vagy rokon.

Szép vagy, midőn monlod, szeretsz,
S egy elnemen kis ajkadat,
Mi megnyitva oly édesen
Mondja ki e szép szavakat.

Szeress viszont, így legszebb vagy,
S hogy szeretlek, — ezt tudhatod,
S mosolyodért elengednék
Étenből bár egy századot! . . .

Szántó József.

A hőbortos báró.

Küldi a régi gárda, mutatványának is alig marad már belőle.

Itt-ott még akad egy eredeti magyar főúr, aki különös szeszélyei által bűnültebe ejti az ujkor égi- és új-nemeseit.

Hogyan? tűnődnek ezek, mikép lehetnek valakinek ilyen passiói? Hogyan, mikép lehetséges, hogy valaki passióra szánakat, ezreket, tízezeket költ? Azonfelül szánakat, ezreket és tízezeket áldoz a közjóra — nyitl házat víz országzserte híres vendégszeretetről — és mégis ur — még sem jutott zsebébe sem az uzorásoknak — sem a hitelintézeteknek!

Volt magyar főúr, ki ujjon épült párisi palotáját lerontatá — helyette újat épített — mivel egy másik — nem tudom már orosz vagy francia gavallér — az övével szebb — pompásabb volt.

Volt magyar főúr, ki azon merész állítását John-Bullnak, hogy: „Iova árát magyar gavallér nem bírja kifizetni” azzal cáfolta meg, hogy a drága mént megvette, kifizette és ott az eladé pöffeszkedő angol jelenlétében — levette.

Egy másik magyar főurnak abban tellett kedve, hogy ha valamely magyar iparos vagy gyáros kézfiménye tetszését megnyerte, megvett belőle — ha kellett neki, ha nem — pár száz vagy ezer darabot hazá szállíttatá és jól beszegezett ládákban, további rendelkezésig, az e czétra tartott iparraktárába elhelyezteté — szép rendben, folyó számmal s a gyáros vagy iparos czéglével és tartalma minőségét megnevező fölirattal ellátva; és ha jöttek főúri vendégei, nem mulasztá el őket iparraktárába vezetni, fölbonthatá nekik sorba a ládákat, eldicsérete nekik a különféle czikkeket:

„Vegyetek barátim — pompások — gyönyörűek — hazai készítmények” így biztató őket.

És midőn ezen főúr meghalt, előkerült a sok száz meg száz láda s elárvereztetett.

Vett A . . . két ládában 300 pár magyar ránczos eszímát, B . . . 5000 darab kautáros milhályi pipát C . . . 25 ducazt sijuú inget — gyönyörűen fohérrított vászonból — melyeknek még gombjai is magyar házipar-készítményűek voltak. D . . . kétszáz darab veszprémi esztorát stb.

A világ azt mondta: „jó ur volt,” „de voltak hőbortjai.”

Az örökösök még kissé tovább mentek, azt mondták: az öreg bolond volt, beleölt ezreket a sok haszontalan lombra — amiből most alig foly be pár száz forint.

És „hőbortjai” és „bolondságai” daczára a jó öreg ur ősi birtokát teher nélkül hagyta örökösire — a magtárakat és pinczéket telve — az urodalmi pénztárában pedig pár százezer forintot.

Ha most már e nevető örökösök, az újabb kor szelleme szerint lemondanak az efféle „hőbortok” és „bolondságok”-ról, nem tűnődnek a magyar főnemesség tekintélyével a külföld előtt, nem költöttek a magyar ipar támogatására egy „batkát” sem — sőt ellenkezőleg még vadászkalabájukat és „gamaschlijukat” is Bécsben vagy Párisban készíttetik, összes jövődelmeiket, sőt meg évente jóval többet is, fölemészti a külön-különféle „sport” és „hazardjáték” — — — fognak-e ezeknek örökösai is valamit árvereztetni? Avagy más árvereztetendői el oram elől — a hagytókat, és ők — fényes ősi neveikkel — — beállhatnak „gründereknék” vagy „galambblövészeknek”?!*

könyvtárakat terjesztő központi bizottság az ajánló művek jegyzékébe fölvetve. A mely népsíkola a művek gazdasági ismeretekből annyira tanítja meg a növényeket, mint a menyi e könyvben tárgyalva van; az e helyütt is megfelelő kötelezettségek.

De ép oly hasznos és alkalmas a magán-használatra is. Legyen meg minden iskolai és népkönyvtárnak!

Eros hitem, hogy nem telik bele sok idő s a nemzetgazdaságtan hazánk népsíkoláiban is mint nemzetgazdaságtan fog szerepelni. Ezt követeli a gyerekek élet! Előttünk áll Angol-, Franciaország; korlati élet! Minden népsíkolában oktatják a nemzetgazdaságtan elemét. Az fűvés eredmény félreismerhetlen.

De a mozgalom nálunk is megindult, előjelei már mutatkoznak.

A Magyar pedagógiai szemle 50 ezüst forintot tűzött ki egy nemzetgazdaságtan megírására a népsíkola számára.

T. közölnék! Azt hiszem, hogy a nélkül, hogy a további fejtegetésbe becsatlakoznám, azon állítást, miszerint a nemzetgazdaságtani ismeretek kisebb-nagyobb mértékbe mindenkire névszükségesek tudnivalók, s hogy éppen mint mindenkire névszükséges ismeretek, a népsíkolában is tanítandók, ki sem vonja kétségbe.

Mintegyünk elismeri, hogy a népsíkolának a gyakorlati élet szolgálatára kell állania, vagyis az dolgokat kell taníttatni, miknek a növények az életben is hasznát veheti és nem olyanokat, melyek csak arra valók, hogy később elfelejtssék.

Meg vagyunk győződve: hogy a gyakorlati életnek megvannak a maga elutasíthatlan követelményei, hogy má világban már senkise boldogulhat oly fokú képzettséggel, minővel hajlandán; hogy a népsíkola névszükséges, mennyire képes a növények igényeknek eleget tenni és hogy e kérdés összeköttetésben van a néptanítók helyzetével, sorsával.

Mindzt tudva: foglaltunk-e ellenséges állást, midőn arról van szó, hogy gazdaságok a népsíkolt oly tárgyakkal, a melynek ismeretei elkerülhetetlenül szükségesek az életben?

Semmi esetre sem; mert ha megkísértenék is, idővel róluk — nélkülünk is megtörténnek, de bizonyára a mi kárunkra.

Minkünk önmagunktól kell a haladás zászlóját lobogtatva előre menni és megtenni mindazt, a mi a népsíkolt az őt megillető helyre emeli.

Testületünk már az eddigi működésével is hírnevet vívott ki magának országsgyűlés; legnyúkt most is az első sorban!**)

Zádor Gyula.

Fővárosi levél.

Forró meleg uszoda és füves színház, megtelt sétányok, szünetelő képviselők, művésznők lime ite, „saison morte,” a holt évad. A hőmérő rendszeren 26° Reaumur-t mutat, mely a fővárosiakat kétségbe

**) Nem vagyunk a népsíkola kizárólagos utilitásának szószólói, nem értünk egyet azokkal, kik azt műhelyhely vagy szakiskolává akarják tenni, de mindenesetre azt kívánjuk, hogy a tanítás alá eső tárgyak ha nem is mindjárt, de később okvetlenül a növények hasznára váljanak, azért munkatársunk véleményéhez mi is csatlakozunk. Szerk.

Sokszor a legfontosabb levelekre egy-két szóval bizgystette oda választát — és elég tarkán nézett ki a titkárnak reggelünkint átadott, napi elintézendőknek jegyzéke, például:

Egy műkertész ajánlkozik: „Ördögnek kell, jobban értem magam.”

Egy szegény, falubeli tanuló segélyért esd, hogy tanulmányait folytathassa: „Pénzt nem adok de Tárnálnál (egy kisebb vendéglő Pesten) fizetem a kospépnzt, Balizsinnál (egy szabó ugyanott) két nyári, egy őszi és egy téli áltöny minden két évre, lakbért adok havonként tíz forintot — pénzt nem adok, tanuljon, ne hanyéltjon akkor adok minden év végével a fölmutatott kalkuláción szerint — egy kis zsebpénzt — többet nem adok.

Az agarász-gyűlés gyűjtőive, „Egy forint, kár érte.

Egy bérlő elnézésért folyamodik, nem bírja fizetni a hátralékban levő hasznóbért fölhozott okok: rossz termés számos család stb., „Megpirongatni, miért nem jön személyesen — börtöl hátralék elengedtetik folyó év végéig — de azután legyen pontos.”

Hazai gazdasági- és kertészeti egyesület. Hozzájárulni... alapító tag... egyszer mindenkora kétezer forint — évente száz forint.

gjt. Fővárosunk meglehetősen szomorú képet nyújt — az idegenek számára. (Ha ugyan most ilyenek vannak.) A különben legedényekhez utazók most csendesek. A hatvani-utczán, váci-utczán és sugáruton lassan tippeg egy-egy álmos hordár, egy buzgó tanuló, egy bevásárló nő, egy-egy hivatalnok, sehol egy járó „par passion.” A híres dandyk, a gazdagon öltözött nők már rég élvezik a most oly divatos „zöldbe.”

Még azok is (értem a divathajhászokat) kik a fővárosban maradnak száz püspök kincseért sem jönnének ki az utczára, haud higgye a balga világ, hogy „zöldben” vannak és ha olykor-olykor egy-egy elutazó ismerőssel találkoznak, szemesítve, pirulva mennek tovább, mert szegényen nem élvezni a „zöldbe.” Hisz ez nem is esoda.

A mágnás, ki télen kitombolta magát, megy jó-zárágra — zöldbe. A miniszterek, kiknek idegeit a szigorú ellenzéki képviselők gyengítették, mennek fürdőbe, tehát zöldbe. A képviselők, felsőbb hivatalnok, tanár, az agyon dicsőített színész és színésznő, szerkesztők, író megy zöldbe. A kedélyes nyárspolgár — valami istenfeljettette faluskában is házakaszt épített; oda rándul számos istenáltdó családtagjaival ahol az unalom, a sok légy, majd megöli, az őt nem bántja csakhogy zöldben legyen. És így tovább a zöldnek legvilágosabb variációjától a legsötétebbig, csupa zöld, zöld és ismét zöld. Még a honatyák országboldogító vívmánya is az.

Szegény fővárosiak, kik most otthon maradnak! Mondja talán egyik vagy másik puhavízű zöldfaló. Szegény az ördög, felelnék neki hirtelenül, és az, kinek lelke nincs. Há! ninescen nekünk, sétányaink, a Rumelia rózsavirágaihoz hasonló elbájoló Svábhelyünk, és phrazis nélkül legyen mondanó, igazán regényes zugliténk, a gyönyörű tündéres Margit-sziget, melynek nem hiszem, hogy volna párja széles e világon, a kellemes nagy terjedelmű városliget egy második „Bois de Boulogne.” A kis, de kedves Orecy-kert, az előkelő közönségű és angol izlésű Erzsébet-sétány, a Széchenyi, a József-terti a muzeumkörüti sétányok a Nápoly tengerpartijával vetélykedő Dunarpartunk és a Sugárút. — Szegény ördögök! Mondják, no jó, hát az irtálylós-méltó környezetünk, mint: a messze földig híres Gödöllő, a kedélyes illatos rúkos-palotái erdő (a párbajozók gyászos hona), a kítőnő meleg omlatájával esábitgató Kőbánya, Promontor és Tétény, Kis-Pest, Erzsébet és Kossuth-falva, mindezen helyek nem kínálkoznak-e elég „zölddel.”

No mit feleln erre a tisztelt zöldfaló ur? Semmit, csak azt mondaná magához.

Nem rangos ez nyáron. *)

*) Az asztalok csak strikeolnak egyre, ugylátszik saját vesztükre. — kerülni nyomorúságos buzgósnakban, hogy a rendeség is: míg végre meg nem unatják velük elkekeredett a jogos magatartásukat. S aztán majd mennek ők is vándorbotosán a nagy — világ — zöldbe.

Egy szegény helybeli szatós két-száz forint kölcsönt kér, biztosítékot ajánl. „Becsültes ember, nem kell biztosíték, adnk 200 frtotkamat nélkül, öt évi törlesztés... husz forint minden félévben.”

Egy uri barát is kölcsönt két, ötezer forint.

„Tékozló, kártyás — nem adok.

Két pályázó a megürülendő titkári állomásra.

„Jöjjenek f. hó 23-án választok magam.”

És így ment ez tovább — egy-két szóból el kellett a szegény titkárnak igazodnia.

Persze, hogy a titkár sem azt nem írta a műkertésznek, hogy „kell az ördögnek” sem pedig az uri barátunk „nem ad a háró kölcsönt, mert őn tékozló-kártyás,” hanem annak rendje-módja szerint megirta mindenkinek a legduvariasabban abáró ur véleményét.

Bizalmi hivatal volt K... bárónál a titkári állás, a befolyó jövedelmek az ő kezébe jutottak, a kiadások általa fedeztettek — az összes könyvelés reá volt bízva és pedig kora tavasztól késő ősziig — minden ellenőrzés nélkül.

(Folyt. köv.)

Blaháné Sólmosy e héten kapták szabadságukat, hová mennek? No hát hova menjenek, a „zöldbe.”
Salamon Ödön.

Vidéki és helyi hírek.

A helybeli polg. leányiskolai vizsgálatok f. h. 21-dikén kezdődtek el. Vasárnap lesz a tene-ének és tornavizsga, melyre az igazgatóság a z. szűlfőket és tanügybarátokat tisztelettel meghívja. E zárónépele műsorozata a következő: A zenevizsga műsorozata: Neumann, Clavierstük (4 kére), Horváth Ilona, Tauber J. Boyer, Stradella (4 kére), Horowitz Róza Meszey B. Neumann, Clavierstük (4 kére), Krausz Janka, Könczöl J. Vass, Mn. péte Moreeau, Tarezy Jolán, Neumann, Der Frohsinn (4 kére), Löwy Etelka, Unger J. Alberti, Il Trovatore (4 kére), Gabányi Tini Baráth, Neumann, Gartenbelustigung (4 kére), Szabó Mariska, Könczöl J. Pacher, La Violette, Unger Isabella, Neumann, Clavierstük (4 kére), Tauber Jolán, Tauber A. Jungmann, die blauen Augen, Baráth Ilona, Alberti, La Traviata, Török Vilma, Schvartz F. Jungmann, Heimvel, Löwy Eszter, Beethoven, Sonate (4 kére) 1-ső része, Schuster Franziska, Lichtschein J. Tal, l'Absence, Tauber Antonia, Köhler, Sonatine 1-ső rész (4 kére), Spätz Janka, Kreissler J. Papp, Holdes Lauchtauchen, Lichtschein Julesa, Streabbog, Polonaise (6 kére), Meszey Blanca, Baráth Ilona, Salzer Gizella, Chotek, La Gaîté (4 kére), Tarezy Buke, Bock Julesa, Blasser, Lebewohl, Könczöl Ida, Schubert, das Ständchen (4 kére), Tarezy Jolán, Bock Julesa, Ascher, Croye-Möli, Kreissler Gizella, Jungmann, das Zauberlöchechen, Schwartz Fanni, Alberti, Fantaisie über Oberon (8 kére), Salzer Gizella, Schwartz Fanni, Löwy Eszter, Könczöl Ida, Chopin, Valse, Bock Julesa, Brahms, Magyar tánc, Schwartz Fanni, Bock Julesa. Az ének műsorozata: 1) Szomorú füz hervadt lőnjék. 2) Ifjú korom (Angolból). 3) Fenragogy a nap az égnek. 4) Lányon eseng az esztlarangos. 5) Szállj le rólad (Ima). 6) Oh kérnk ki atyánk (Ima).

A rends. osztályvizsgák a helybeli polgári leányiskolánál tegnap lettek befejezve. A városi iskolázók és a közönség megleléssel szép érdeklődést tanusított az intézet iránt, s hisztük, hogy az eredmény kielégítette őket. Sajnáljuk, hogy a megyei tanfelügyelő urat nem lehetett szerencsénk körünkben látni.

Ugod-vadkerti táncvizgalmi jelentés. Van szerencsem a n. é. közönséggel tudatni, miszerint az ugod-vadkerti fűrő díszteremben folyó hó 29-én, azaz Péter-Pál napján, a buscú alkalmával fényes táncvizgalmat rendezek, mely alkalommal Cseresy Károly hírneves zenekara fogja a t. vendégeket mulattatni. Finom izlésű étek és italok pontos és olcsó áron való kiszolgáltatására legnagyobb gondom fordítandom, minőlfogva a n. é. közönség számolatosságát és becses pártfogását kéri alázatos szolgálja Raab Mihály, vendégfő. Kedvezőtlen idő esetében a táncvizgalmat következő vasárnap tartatik meg.

A polgári leányiskolában a női-kézimunkák ma és holnap még mindég ki lesznek állítva megtekintés végett az intézet helyiségében (III. osztály).

A papai izr. hitközség népsíkolájában az 1879 — 80-dik tanévi záróvizsgálatok június hó 30-án és július hó 1-én délelőtt 9-től 12-ig délután 3-tól 6 óráig fognak megtartatni. A szűlők és tanügybarátok az iskolai igazgatóság által tisztelettel meghívattak.

Ismét és újra felhívjuk a rendőri közegek figyelmét a házalo gyermekekre, kik idegbántó filléért és éktelela sipolással különösen a hivatalos helyiségek körül oly zavarogó ékteleknednek, hogy kifejezhetlen jó volna e buzgó kis klarinétosokat az utcai esendentalást szabályozó paragrafusokkal valamiképen fültvőn ismeretségbe hozni — a mint azt a drótos tótóknál láttuk — csakhogy ne oly kirívón.

A vetések állásáról Mezőlakról a következő tudósítást vettük: Tudomására juttatom Tekintetességnek, hogy a vetések állása a legjobb a mit csak kívünni lehet. Buza, rozs, árpa mind igen szép; de nem csak latárunkban, hanem egész környékben oly nagyszerűek a vetések, hogy a bánatnyelkben oly nagyszerűek a vetések, hogy a bánatnyelk által lesújtott kedélyünk ismét felvidül, ha látjuk szépemlékekkel kecsesgötös lenge kalászatokat, melyek a nagy tebertől máris földre hajlítják fejüket. Csak távol maradjon most minden vész, akkor ismét kiegyengéltük a mult termés esorbat és idevel. Általában mondhatom, hogy mindennel meg vagyunk elégedve, egész a kukoriczáig; ez ugyan kissé silány, de hiba nélkül semmi sem lehet. A repézt ma kezdők aratni, erre ismét azt mondhatom, mit a többire fent.

Jobb-ülvén — a kocsin kicsipni — mint beszipni. Mult hetivásár délutánján egy falusi parasztkocsin a kocsis holt rész állapotában dirigálva a lovakat — fejegeynyelvi tévesztve a kocsi alá zuhanat; a kerék a lábán áthaladott s jól megzuhatta, mert nagy teherrel volt megrakva a kocsi. Szerencséje, hogy a lovak sejtven a vészlyél megállapodtak tehát itt is bebizonyult, hogy több esze

van az állatnak, mint a részeg embernek, és hogy mindenkor jobb ki mint becsipni.

Nyomor jelszi. A nyomor oly száralom-keltőleg mutatkozik az iparos osztálynál, mely befektetni pénzt nem tud, hogy hihetetlen. Házról-házra hordja egyik-másik áruzeikket s árulgatja oda-adja 1/3-án árért, mert kenyere nincs. Ezt hallva, nem tudja az ember fáradsága van-e megintallatni — vagy a czikk anyaga? Quo pervenimus? Hová jutottunk?

Budapestről írják nekünk: A nyári saison igen kellemetlen színeszínre nézve. A nemzeti és népszínházban félig fűrés előtt folynak az előadások. Minap a népszínházban az annyira híres Pálmay Ika kezdé a Toloneczban egy havi vendég-szerelőjét. A mennyire a zivatar engedé, meglehetősen számú közönség nézte gyönyörűen alakított Angyal Liszkáját. Csalogányunk Blaháné asszony nyári álmát alussza. A nemzeti színházban Sardou. „Az utolsó levél” című vígjátékát felelítették. A tikkasztó hőség dacára a jeles vígjáték telt házat esalt össze. Az öreg Szigeti Szathmáryné, Prielle Cornelia és Halmi voltak a darab mulattatói. A magyar darabok is kezdenek elevenülni. Kislafudy „Csaldások” című jeles társadalmi vígjátékát szíre hozták ügyes szereposztással. — A budai színházban élvezetes szép esteket nyújt Szathmáry derék társulata. Csak egy előadásról akarunk említést tenni, mely az eddigieket mindenben fölhalmta. Valódi élvezettel nézte végig a közönség a „Londoni kánusok” előadását. Ha nagyobb színházainkon kívül benézünk egy ilyen vidéki színeszínből szervezett társulatba, feltehetően azon gyöngyöket, azon drámai erőket, melyeket mindig keresünk, de ritkán lelhetünk. Szakáll oly kitünően, oly jelesen adta szerepét, hogy gyönyörű és feszült várakozással nézték mindvégig; Latzko Aranyka jó koldus fiú volt. A tündökölő kezdő csillag a kis Úrményi Margit már előre enged belenézni a nagy reményekre jogosító jövőbe; jeles szép szabást drámai játékkal és ügyes alakításával. A két Tóth két árnyékot adó és védő tolgájja marad az érdőnek. Kovácsics Liszka ügyesen adta a csalápmérő; Bártfalvi drámai erejű meglev érzési szavait megszakasztá néha a szerep nem tudás. Horváth páratlanul tegeríté a lelketlen, Zsugori iskolamestert. A derék Ligeti és az ügyes Leóvei ma halottjai voltak az előadásnak. — Majd felbuzdult az elői lesznek. Az iskola mester az ifjú nemzedék közül Korpási Ilont és Kárpáti Annát engedni felemlitnünk. Az előadás Pálmay Ika végignézte, volt dolga a guckereknek. Jobbról Pálmay Ika, vis-à-vis Szathmáryné junior. Meglátjuk kire néznek hosszabb ideig. Kunhegyi Miksa.

Szántó József győr-újvárosi ügyészszerezés, kitől lapunk már több sikerült költeményét közölte, e napokban eljegyezte Brenner Mathild urhölgyet, Brenner Antal ur, az osztrák állami vaspályai győri felügyelőjének bájos leányát. Hát még sem írta meg hiába, a mit mai tárcánk közöl! Sok szerencsét kívánunk!

Tautz Péter circus-gimnasztikai igazgató társulata tegnapelőtt tartott első előadása fölötté sikerültnek mondható. A szép számban jelen volt közönség a tussal nem fukarkodott. Maga az igazgató, kit ezelőtt néhány évvel alkalmunk volt mint igen ügyes gimnasztikust megismerni, azóta nagy haladást tett, s különösen a magasban lebegő vízszintes lábtón tüntette ki magát előadásai és lendítési mutatványiban. — A társulat megérdemli, hogy ismételve a t. közönség pártolósága ajánljuk. Ma este 8 1/2 órakor lesz a második előadás.

A „Szekesfehérvár és vidéke” írja: „Ez is fura dolog ám. A tanfelügyelő ur egy helybeli tanintézetet látogatott meg. Kérli egy leánytól az arany bulla kidőját és keletkezési idejét. Rendesen megfellelt neki. Végre kérdezte pontjait, hanem itt a felelettel ő is adós maradt. Egy kis leánytól pedig kérde, hogy nem-e olvas újságot? — Végre egyikkel felírta a táblára e mondatot: „En halottam egy fehérvári embertől, hogy ott eső volt.” — Ezen módon leírta a lányka a mondatot. Hanem a böles tanfőúrunk más orthographiája levén, kérdi az osztálytól: jól van-e ez kiírva. „Jól” felelik a többi lányok. „De nem jól” mondja a tanfelügyelő ur, „mert az utolsó előtti szót úgy kell kiírni „esső.” — Sok ily böles tanfőúrunk kívánunk hazánk-nak a tanügy felvirágoztatására (?) (B—t.). Biz ez inkább szomorú mint neveléses! Kontárok fizik veszedelmes játékokat a társadalmi élet minden terén, és mégis „kulturép” akarunk lenni. Difficile est satyrum non scribere! (Szerk.)

Megjelent s szerkesztőségünkhez beküldött „Pestalozzi válogatott paedagogia munkái” fordította és magyarázatokkal ellátta Zsengeri Samu — 7. füzet. Nem mivel a közzétartási miniszterium ajánlotta e vállalatot az érdeklettek figyelmébe, hanem mert valóban figyelemre és megfigyelésre méltók Pestalozzi nevelési elmélfedése, úgy hogy e téren alig akad vagy akad valaki, a ki őt felülalta volna, — és mivel a fordítás és magyarázat oly egyn által végeztetik, a ki hivatott erre a munkára — azért ajánljuk e vállalatot s kívánjuk, hogy a hol a vallást a biblia, a költészet Petőfi műveit képviselik, ugyan ott álljon az a

könyv is, mely a nevelésről szól, olyan nevelésről, milyent Pestalozzi ajánlt.

Az országos rendőrség s ezzel kapcsolatban a rendőr-orvosok szervezéséről szóló törvényjavaslat az országgyűlés legközelebbi ülészaka alatt fog beterveztetni. A kormány terve szerint 5 megdőbő fog egy rendőri kerület szerveztetni egy-egy rendőrfőnök vezetése alatt. — A csendőrség és rendőrség elnevezés szoros megkülönböztetés mellett a csendőrség katonai lábra fog állíttatni. A csendőrség személyzetét a honvéd és közös hadseregtől toborozzák.

A gombostű-gyártás Amerikában. Az egyesült államokban jelenleg évenként 72,540,000 esomag vagvis 18,740,800,000 gombostűt gyártanak és így minden emberre évenként 468 gombostű esik. Ötven év előtt egy ember egy percel alatt 14 gombostűt bir gyártani, most egyetlen egy munkás egy percel alatt 14,000-nél több gombostűt képes előállítani.

Az „Ország Világ” XIV füzeté a következő érdekes tartalommal jelent meg: Sebestény Eszti (Elbeszélés). Petelei Istvántól. Epigrammák. Tóth Sándortól. Heine dalaiából. Endrői Sándortól. A szakácsmesterség az őskorban. Alsözleg N. Jánostól. A békebíró. (Kaliforniai elbeszélés). Bret Hartetől. Egy magyar történelmi festő. (Képpel.) Dr. Prém Józseftől. A zörgős korsz. (Képpel). Balázs Sándortól. Dr. Löw Tóbiás. (Képpel). Beksis Gusztávától. Virág Benedek emlékei. (Képpel). Dr. Ompoly Ernőtől. Régi dolgok. Magyar szakácskönyvek. Szilágyi Sándortól. Rodey Lucia. (Regény). A találkozó. (Képpel). A juhász. (Képpel). Mehádia — Herkulesfürdő. (Képpel). Krasznahorka vára. (Képpel). A zsilvölgyi köszönbánya. (Képpel). Társas élet. Darázsfészkek. Bulyovszky Gyulától. Irodalom. Színház. (f. j. h.) Zene. (H. J.) Divat. Charlottetól. Pecsét. és cimzertár. Th. L. Képrejtvény. A borítékon: Sakk. Sakk-talány. Számítani feladvány. Számrejtvény. Gyászovvat. Kossuth László sírmlékének leleplezése. Találmányok. Mezőgazdaság. Utazások. Leletek. Mozsaik. A 13 füzet talányainak megfejtései. A megfejtők. névsora. Szerkesztői üzenetek. Képek: A találkozó. (Eredeti rajz és metszet). A juhász. Eredeti rajz és metszet. A zörgős korsz. (Rautmann fametsző műintézetéből). Mehádia. (8 kép). Rautmann fametsző műintézetéből. Krasznahorka vára. (Eredeti rajz és metszet). A zsilvölgyi köszönbánya. (Rautmann fametsző műintézetéből). Virág Benedek emlékei. (Képpel). Rautmann fametsző műintézetéből). Orlay Petrich Soma. (Legutóbbi fényképe után). Dr. Löw Tóbiás.

Általános nemzeti öngyűvé. Biztos és könnyen megérthető tanácsadó a összes jogi és nem peres magánügyekben. Körülbelül 500 mintával mindennemű fogalmazványhoz, magán-, kereskedelmi- és üzleti levelekhez stb. A legújabb törvények tekintetbe vételével gyakorlati használatra szerkeszték Dr. Szokolay István és Mártonffy Frigyes. Bensingerg Szikmond kiadása. Bécsben, I. Maxmillian-út 3 sz.

Dr. Potyondy Ágostont (soproni ügyvéd) a millióig vagyombukottat, kiről olvasánk bizonyára hallottak elfogatása alkalmával, mint a Budapestben olvassuk, a legfőbb ítélőszék f. hó 23-án megéjített tárgyaláshoz 3 évi börtönrre ítélte.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a helybeli fürdőházat (viasz-utca) újítva, azon biztos reményvel becsajtom a közönség rendelkezésére, hogy a szolgálati előzékenység, a fürdőház tisztán tartása, valamint a fürdőki jutányos árával, a közönségnek csak tetszését fogom kinyerni. — Ásványfürdőkben, valamint köppölzetetés és érvágásban is részesülhet kiki, s ez utóbbiakra ügyes orvost tartok házzammal.

Gőzfürdési idő, urak részére:
Vasárnap, hétfőn, kedden és pénteken délelőtt 7—9 óráig.

Nők részére:
Hétfőn és pénteken délelőtt 10—12-ig.

Fürdési árak:

1 gőzfürdő	60 kr.	1 zuhany	30 kr.
1 meleg kádfürdő	30 „	1 hideg kádfürdő	20 „

De ha valaki 12 fürdőre előfizet, úgy, hogy az előfizetéstől számítva csak két óra érvényes, a következő mérsékelt árakban részesül:

12 gőzfürdő	6 frt.	12 zuhany	3 frt. — kr.
12 meleg kádfürdő	3 „	12 hideg kádfürdő	1 „ 80 „

Egyuttal tudatom azt is, hogy minden szombat és vasárnapon délután a meleg kádfürdő csak 20 krba kerül, valamint, hogy idegen betegok, kiknek fürdésre van szükségök, nálam teljes ellátásban részesülhetnek.

Minél számosabb látogatásért esed

VILNER IGNÁCZ,
a fürdőház bérleje.

Kohn Mörizt úr születési névszer-dohány és szivar kereskedésében a „Budapesti” című napilap naponként kapható.

Városunkban meghaltak f. hó 17—23-ig: Farkas Dezső leánya Etelka, r. k. 10 hónapos, agyvízforok. Lázár Mór leánya Róza, izr. 3 hónapos, hökürur. Illés Károly leánya Teréz, á. h. 2 éves, sorvadás. Hencz József leánya Margith, r. k. 9 napos, gyengeség. Német Sándor, h. h. 40 éves, rák. Hám Jánosó, r. k. 54 éves, vízkór.

Gabon a-árak.
PÁPA:
100 kgr. vagyis métermázsánkent.
Buza: jó 12 frt. — kr., közép 11 frt. 50, alsó 11 frt. — kr.
Rozs: jó 11 frt. — kr., közép 10 frt. 50 kr., alsó 10 frt. — kr.
Árpa: j. 8 frt. 80kr. k. 8 frt. 30 kr. és a. 7 frt. 80kr. Zab: j. 8 frt. — kr. k. 7 frt. 80 kr. 7 frt. 00 kr. Tengeri: j. 8 frt. — kr., k. 7 frt. 80 kr. és a. 7 frt. 60 kr.
Burgonya: 3 frt. 50 kr. közép 3 frt. Széna: 2 frt. 80 kr. 2 frt. 20 kr. Zsup: 2 frt. 80 kr. 2 frt. 20 kr.
Pápa, 1880. június 25. **Weita József,** polgármester.

Szerkesztői levelezés.

Sz. J. Gyrtt. Fogadjja szives adózletemet. — **Tóth** levelben.
G. M. Mzik. Köszönöm. I.—k és a többieknek is adózlet.
E. Gy. Mgyr. Az első tartalomilag, a másik alakilag gyenge. Olvassza:
Láttalak mint mentél férjed Kargain (?) a szentgyúháza, Búszaka mentél mint a lepke 8 mint a páva felcizfrázva. Fenylett rajtad a sok ékszer — Judás bére szerelmeknek! — stb.
Prózá (leveleket stb.) szivesebben vennék, de kívánságát csak akkor teljesíthetők, ha utóbbiak minőségéről használatosságáról meggyőződünk.
S. Ö. Bpst. Végre valahára!
K. M. Bpst. A füzet? az egy hét chault.
A. N. J. Nagyszmbt. Számítok rá. R-nek is, neked is adózlet.

Felölös szerkesztő: Bánfi János.

NYILT TÉR.
Házassági ajánlat.
Egy 30 éves vidéki esinos külsejű hivatalnok, (keresztény) 1400 frt. évi fizetéssel és egy kis magánbirtokkal ezen, most már nem rendkívüli úton esinos, legfeljebb 24 éves házaselet keres. Szívbeli jószágok és háztartásbeli ügyességnek előnyát ad a vagyon felett. Szives ajánlatokkal e lapok szerkesztőséghez „Hymen” jegy alatt méltóztatassak fordulni s arczképeket mellékelni. Discretio bizittatik.